

CRÒNICA LEGISLATIVA DE CATALUNYA

Segon semestre de 2021

“Un període caracteritzat per la incipient activitat normativa associada a l’inici de la nova legislatura i per les invectives judicials contra el model lingüístic educatiu”

Joan Ridao i Martín*

Resum

Com és costum, aquesta crònica legislativa recull les normes de tot rang que es relacionen amb els usos, els drets i el règim jurídic del català i l’aranès durant el període de referència, així com els pronunciaments més rellevants de la jurisdicció ordinària que l’afecten. Amb tot, es tracta d’una etapa que es correspon amb els primers mesos de l’executòria del nou Govern i l’inici de la XIII-XIV Legislatura i es caracteritza, doncs, per les escasses normes aprovades. No obstant això, s’hi apleguen les disposicions generals que contenen mesures procedimentals o substantives relacionades amb l’activitat de foment per atendre la normalització lingüística, les relatives a la capacitació lingüística en els processos selectius de personal i les d’avaluació del coneixement del català fora del domini lingüístic. Aquest període està molt condicionat, tanmateix, per l’impacte de la fermesa de la sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC), que imposà amb caràcter general un percentatge del 25 % en l’ús del castellà com a llengua vehicular a l’ensenyament no universitari. Per bé que caldrà estar atents als termes amb què aquesta s’executa, el Govern ja ha avançat la intenció d’emprendre les reformes normatives adients.

Paraules clau: català; aranès; dret lingüístic; normalització lingüística; subvencions; processos selectius de personal; capacitació lingüística; jurisprudència.

LEGISLATIVE REPORTS ON CATALONIA

Second half of 2021

“A period characterised by the incipient law-making activities associated with the start of the new legislature and by attacks by the courts against the language model in education”

Abstract

As always, this legislative chronicle provides an overview of laws and regulations of all levels associated with the uses, rights and legal system governing the Catalan and Aranese languages over the course of the relevant period, as well as the most significant pronouncements of ordinary jurisdiction courts affecting them. It should be noted that this period covers the first few months of the new Catalan Government’s executive powers and the start of the 13th - 14th legislature of the Parliament of Catalonia and is thus one characterised by the scant number of laws passed. Nevertheless, these do include general provisions containing procedural or substantive measures associated with activities fostering language normalisation, those on linguistic competence in staff recruitment processes and those on assessing the understanding of Catalan outside of those territories in which it is spoken. Greatly overshadowing this period, however, is the impact of the final confirmation of the judgement of the High Court of Justice of Catalonia (TSJC), which stated that, as a general rule, 25% of classes must be taught in Spanish as the vehicular language of non-university education. Although we must wait for the exact terms under which this will be enforced, the Catalan Government has already stated its intention to undertake the necessary legal reforms.

Keywords: Catalan; Aranese; language law; language normalisation; grants; recruitment processes; language training; jurisprudence.

* Joan Ridao i Martín, professor agregat de Dret Constitucional a la Universitat de Barcelona i lletrat del Parlament de Catalunya (s. e.). Director de l’Institut d’Estudis de l’Autogovern i membre de la Comissió Jurídica Assessora. jridao@ub.edu

Citació recomanada: Ridao i Martín, Joan. (2022). Crònica legislativa de Catalunya. Segon semestre de 2021. “Un període caracteritzat per la incipient activitat normativa associada a l’inici de la nova legislatura i per les invectives judicials contra el model lingüístic educatiu”. *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, 77, 156-164. <https://doi.org/10.2436/rld.177.2022.3797>

Sumari

1 Introducció

2 Activitat normativa desplegada

2.1 Lleis ordinàries, decrets llei i decrets legislatius

2.2 Traduccions a l'aranès de les lleis promulgades

3 Disposicions generals

3.1 Activitat de foment o subvencional

Departament de la Presidència (mitjans de comunicació)

Institut Català de les Empreses Culturals

Institut Ramon Llull

Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural

3.2 Processos selectius de personal: requisits de capacitació lingüística

3.3 Proves d'avaluació del coneixement del català fora del domini lingüístic

4 Comentari jurisprudencial

1 Introducció

L'objecte d'aquesta crònica legislativa se centra primerament a analitzar, ni que sigui de manera molt succinta, les principals normes publicades al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (DOGC) durant el segon semestre de 2021, d'incidència, ja sigui directa o tangencial, en el dret lingüístic de Catalunya. Amb tot, com ja hem avançat en el resum, el buidatge i l'examen del diari oficial revela que aquestes han estat més aviat escasses.

En efecte, quant a les normes amb rang o força de llei, atenent a la singularitat del període examinat – caracteritzat per l'inici de la XIII-XIV Legislatura al Parlament i la constitució d'un nou Govern, fet que ha impedit culminar la seva preparació i tramitació parlamentària –, només farem referència al Decret Llei 22/2021, de 5 d'octubre, de modificació de l'article 211 de la Llei 2/2014, del 27 de gener, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic, d'incidència indirecta en aquest àmbit, ja que, sense afectar directament la llengua catalana o aranesa, sí que ho fa sobre el règim lingüístic en l'àmbit de l'ensenyament superior. També farem referència, a un altre nivell, a les traduccions a l'aranès aprovades per la Mesa del Parlament relatives a lleis de l'etapa anterior.

Pel que fa a les disposicions generals, com és usual, en aquest breu estudi s'hi apleguen les que contenen mesures procedimentals o substantives relacionades amb l'activitat de foment per atendre la normalització lingüística, i s'hi afegeixen les relatives als processos selectius de personal i les proves de capacitació del coneixement del català fora del domini lingüístic. En aquest sentit, cal destacar, doncs, que el Govern continuà aprovant diverses normes en el marc de l'activitat subvencional relacionada amb el procés de normalització lingüística, un fet que ha estat una constant en el temps i que arrenca en els inicis de l'autonomia política.

En darrer terme, aquest recull legislatiu es fa ressò novament de les principals resolucions de la justícia ordinària relacionades amb la llengua, amb especial referència a l'impacte majúscul provocat per la fermesa de la sentència del 16 de desembre de 2020, de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) (Secció 5a), en el recurs núm. 168/2015. Com es recordarà –ja ens hi vam referir en la crònica del primer semestre de 2021–, reconeix el dret dels pares a exigir que els seus fills rebien ensenyament també en castellà “en una proporció raonable” i fixa amb caràcter mínim la presència del castellà com a llengua vehicular en un 25 % de les hores lectives. Com tindrem ocasió d'analitzar, i a l'espera de constatar en quins termes s'executarà aquesta crítica resolució, que és d'eficàcia general, el TSJC va continuar estimant diferents recursos interposats per algunes famílies en el mateix sentit, per bé que en aquests casos afectaven els projectes lingüístics d'alguns centres educatius en concret.

2 Activitat normativa desplegada

2.1 Lleis ordinàries, decrets llei i decrets legislatius

A banda que no hagi estat possible, per les raons suara exposades, desplegar l'activitat legislativa acostumada, el Govern ha continuat fent ús –de manera profusa, aprofitant el context d'excepcionalitat de la pandèmia de la covid– de la legislació d'urgència (decret llei), emparada en raons d'extraordinària urgència i necessitat (art. 64 EAC i 17 de la Llei 13/2008, de la presidència de la Generalitat i del Govern), amb el control parlamentari pertinent a través de la validació del Ple.

En aquest sentit, es va aprovar el [Decret Llei 22/2021, de 5 d'octubre, de modificació de l'article 211 de la Llei 2/2014, del 27 de gener, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic, relatiu a l'acreditació d'una tercera llengua per part de l'alumnat de grau de les universitats catalanes](#),¹ que, com ja hem apuntat, té una incidència indirecta sobre el règim lingüístic en l'àmbit universitari, ja que modifica l'article 211 de la Llei d'acompanyament pressupostari de 2015 per establir que l'alumnat que ha iniciat els estudis universitaris de grau en una universitat catalana el curs 2021-2022 i posteriors hagi d'assolir els coneixements i

1 Podeu consultar la [Resolució 131/XIV del Parlament de Catalunya, de validació del Decret Llei 22/2021, de modificació de l'article 211 de la Llei 2/2014, del 27 de gener, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic, relatiu a l'acreditació d'una tercera llengua per part de l'alumnat de grau de les universitats catalanes](#).

les competències suficients en, com a mínim, una llengua estrangera, en els termes que estableixi la normativa aplicable als plans d'estudis i altra normativa interna de la universitat.

2.2 Traduccions a l'aranès de les lleis promulgades

En absència de lleis promulgades durant aquest període relatives a les llengües oficials de Catalunya, la referència a aquest tipus de productes normatius en aquesta crònica es contrau a les lleis del Parlament que han estat traduïdes a l'occità, aranès a l'Aran, durant el període examinat. Per bé que es tracta de lleis que no estan referides a l'àmbit lingüístic, és important mencionar aquest fet, ja que, com a concreció de l'oficialitat de l'aranès (art. 6.5 EAC i art. 7 de la Llei 35/2010, de l'1 d'octubre, de l'occità, aranès a l'Aran), aquesta última llei estableix l'obligació de publicar les lleis del Parlament en aranès i establir el caràcter oficial d'aquesta versió.²

A aquests efectes, cal recordar que, a partir de l'entrada en vigor de la Llei 35/2010, totes les lleis aprovades pel Parlament s'han publicat en occità, la qual cosa ha contribuït en gran mesura a l'establiment del llenguatge jurídic occità. Anteriorment, els Serveis d'Assessorament Lingüístic (SAL) del Parlament només havien traduït a l'occità les lleis que afectaven exclusivament l'Aran, l'Estatut d'autonomia de Catalunya i els Tractats de la Unió Europea. La versió occitana es publica al DOGC, i juntament amb la versió catalana i castellana es publica a la web del Parlament i també es troba disponible al Portal Jurídic de Catalunya. El text català de la llei i la versió en espanyol, sotmesos a uns terminis de promulgació i publicació, es publiquen simultàniament, mentre que la versió occitana no té cap termini de publicació, per la qual cosa sovint apareix amb un cert retard respecte a la resta de versions lingüístiques, depenent del volum de feina acumulat en períodes legislativament prolífics.

En tot cas, durant el període objecte de la nostra anàlisi hem de deixar constància dels acords següents de la Mesa del Parlament pels quals s'aprovaven les versions occitanes (aranès) de les lleis següents: [Llei 15/2020, del 22 de desembre, de les àrees de promoció econòmica urbana](#); [Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació](#); [Llei 13/2020, del 13 d'octubre, de restabliment del complement de productivitat variable del personal estatutari de l'Institut Català de la Salut i del personal del sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya](#); [Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista](#); [Llei 7/2020, del 2 de juliol, de l'Agència de la Natura de Catalunya](#), i la [Llei 14/2020, del 25 de novembre, de modificació del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família](#).

3 Disposicions generals

L'[Ordre CLT/143/2021, de 23 de juny, de segona modificació de l'Ordre CLT/59/2012, de 22 de febrer, del Cens d'entitats de foment de la llengua catalana](#) parteix del fet que, per afavorir la participació d'entitats de la societat civil en el foment de la llengua catalana, la Llei 21/2001, de 28 de desembre, de mesures fiscals i administratives, estableix (art. 1) una deducció en l'impost sobre la renda de les persones físiques per a donatius a favor de fundacions o associacions que tinguin per finalitat el foment de la llengua catalana i que figurin en el cens d'aquestes entitats que elabora el Departament de Cultura (prevista també a l'art. 14 de la Llei 21/2005, de 29 de desembre, de mesures financeres, per ampliar-les a les entitats privades sense finalitat de lucre, les organitzacions sindicals i empresarials, els col·legis professionals i altres corporacions de dret públic).³

² Des de l'aprovació de la Llei 35/2010, de l'1 d'octubre, de l'occità, aranès a l'Aran, s'han traduït i publicat 111 lleis (n'hi ha 16 de pendents). Quant al procediment de traducció, es fa servir principalment un programa de traducció assistida. També es recorre, a vegades, a la plataforma de codi font obert Apertium o al traductor automàtic en línia de la Generalitat. Tant l'un com l'altre permeten la traducció del català a l'occità aranès o a l'occità referencial i viceversa. Un dels problemes a l'hora d'establir la versió occitana de la llei és la manca d'un model de llengua estàndard consolidat per a la varietat aranesa. Així mateix, el tractament de la terminologia i els neologismes topa amb dificultats serioses, ja que les obres lexicogràfiques occitanes no sempre donen resposta a les necessitats terminològiques que requereixen les traduccions. Vegeu, en aquest sentit, Fibla, Joan (2016, 21 de juliol), [L'occità al Parlament de Catalunya: la Llei de l'occità, aranès a l'Aran](#), *Blog de la Revista de Llengua i Dret*.

³ En desplegament dels preceptes esmentats es va dictar l'Ordre CLT/82/2002, de 15 de març, sobre el Cens d'entitats que tenen per finalitat el foment de la llengua catalana, que va ser substituït per l'Ordre CLT/59/2012, de 22 de febrer, del Cens d'entitats de foment de la llengua catalana. L'Ordre CLT/359/2014, de 4 de desembre, va modificar l'Ordre CLT/59/2012, de 22 de febrer,

A aquests efectes, l'Ordre CLT/143/2021 modifica l'Ordre CLT/59/2012, de 22 de febrer, per establir la obligació d'aquestes entitats de relacionar-se únicament a través de mitjans electrònics per fer qualsevol tràmit relatiu a la seva inclusió i renovació en el Cens, així com per a la seva exclusió, per adequar-lo a l'article 14.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i a l'article 72 del Decret 76/2020, de 4 d'agost, d'Administració digital. També es modifica el període per presentar les sol·licituds d'inclusió en el Cens i per a la renovació anual del mateix, que es fixa entre l'1 de gener i el 31 de març de cada any. Així mateix, es preveu que la Secretaria de Política Lingüística consulti d'ofici les dades d'identitat de la persona signant de la sol·licitud, la documentació acreditativa de la representació amb què actua la persona signant i els estatuts de l'entitat, tret que aquesta ho denegui explícitament. Finalment, es modifica el termini per resoldre i notificar la inclusió de les entitats en el Cens, que passa a ser de sis mesos, per adequar-lo al nombre d'expedients que s'han de tramitar.⁴

Per la seva banda, la [Resolució CLT/2292/2021, de 14 de juliol, sobre el Cens d'entitats de foment de la llengua catalana](#) renova la inclusió en el Cens d'entitats de foment de la llengua catalana a determinades entitats, a incloure'n de noves i excloure'n d'altres d'acord amb l'article 8.1.a de l'Ordre CLT/59/2012, de 22 de febrer, per incompliment de l'obligació prevista a l'article 7 de la mateixa ordre de presentar una memòria que acrediti el compliment de la finalitat de foment de la llengua catalana durant l'any anterior, i d'acord amb l'article 8.1.c, a petició de l'entitat interessada.

3.1 Activitat de foment o subvencional

Com ja hem avançat en la introducció, el buidatge de la producció normativa en l'àmbit lingüístic durant el segon semestre de 2021 ens du a concloure que, tot i la singular situació institucional descrita, el Govern en funcions va donar continuïtat al procés de normalització lingüística del català i de l'occità en la seva variant aranesa, a través de la tradicional activitat de foment o subvencional. La Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística estableix, a l'article 1, com un dels objectius principals, emparar, fomentar i normalitzar l'ús de la llengua catalana en tots els àmbits. L'article 6 de la mateixa llei estableix que la llengua catalana és un patrimoni que Catalunya comparteix amb altres territoris amb els quals constitueix una mateixa comunitat lingüística.

Durant aquest període, hem de destacar les ajudes procedents del Departament de la Presidència, a través del suport que presta als mitjans audiovisuals, i les del Departament de Cultura, com a responsable principal de les accions de suport i difusió de la llengua, a través de l'Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural, de l'Institut Català de les Empreses Culturals i de l'Institut Ramon Llull.

Departament de la Presidència (mitjans de comunicació)

En aquest apartat cal destacar la [Resolució PRE/2049/2021, de 29 de juny, per la qual s'obre la convocatòria per a la concessió de subvencions estructurals per a l'edició de mitjans informatius digitals de titularitat privada, en català o en aranès, corresponent a l'any 2021](#), d'acord amb l'Ordre PRE/102/2021, de 12 de maig, que aprova les bases reguladores del procediment per a la seva concessió en règim de concurrència no competitiva; la Llei 4/2020, del 29 d'abril, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2020, i el Decret 146/2020, de 15 de desembre, pel qual s'establien els criteris de la pròrroga pressupostària mentre no entressin en vigor els del 2021, per un import de 2.209.250 euros.

Institut Català de les Empreses Culturals

Atès l'Acord del Consell d'Administració de l'Institut Català de les Empreses Culturals, adoptat en la sessió del 25 de febrer del 2021, pel qual s'aprovaven les bases específiques que havien de regir la concessió de subvencions per a l'edició de llibres d'especial interès cultural o de temàtiques i gèneres poc difosos en llengua catalana o occitana, s'aprovà la Resolució CLT/3539/2021, de 26 de novembre, per la qual es dona publicitat a l'Acord del Consell d'Administració de l'Institut Català de les Empreses Culturals de modificació de les

del Cens d'entitats de foment de la llengua catalana, per establir la possibilitat de la tramitació telemàtica i per afegir-hi una causa d'exclusió del Cens.

⁴ Vegeu la [Correcció d'errades a la Resolució CLT/2292/2021, de 14 de juliol, sobre el Cens d'entitats de foment de la llengua catalana \(DOGC, núm. 8464, 23.07.2021\)](#).

bases específiques que han de regir la concessió de subvencions per a l'edició de llibres d'especial interès cultural o de temàtiques i gèneres poc difosos en llengua catalana o occitana.

Institut Ramon Llull

El Consorci de l'Institut Ramon Llull (en endavant, l'Institut Ramon Llull) té com a finalitat la projecció i difusió exterior de la llengua i la cultura catalanes en totes les seves expressions. Per al compliment dels seus objectius, dona suport a les polítiques de relacions exteriors en l'àmbit cultural de les institucions consorciades. Per acords del Consell de Direcció de l'Institut Ramon Llull del 16 de desembre de 2020 i del 29 de gener de 2021 es van aprovar les modificacions de les bases que havien de regir la concessió de subvencions per a la traducció d'obres literàries i de pensament originals en llengua catalana i occitana (en la seva varietat aranesa).⁵

D'acord amb els articles 87 i següents del text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya, aprovat mitjançant el Decret legislatiu 3/2002, de 24 de desembre, i els preceptes de caràcter bàsic de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions i del Reial decret 887/2006, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el reglament de la llei esmentada, mitjançant la Resolució de 27 de juliol de 2021, per la qual s'obre la 3a convocatòria per a la concessió de subvencions en règim de concurrència competitiva per a la traducció d'obres literàries i de pensament originals en llengua catalana i occitana (en la seva varietat aranesa) es va obrir aital convocatòria amb una dotació màxima de 150.000,00 euros.

Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural

L'Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural (OSIC) del Departament de Cultura té com a objectiu facilitar la sol·licitud d'ajudes en matèria cultural, millorar el servei mitjançant la simplificació i normalització documental, i optimitzar recursos i procediments. A manera de finestra única i amb una aposta clara pels mitjans electrònics, permet accedir a la informació i als tràmits de les subvencions del Departament de manera fàcil i clara.

En aquest context, es va aprovar la [Resolució CLT/2326/2021, de 14 de juliol, per la qual es dona publicitat a l'Acord del Consell d'Administració de l'Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural de segona ampliació de la dotació pressupostària de la convocatòria en l'àmbit del foment de la llengua, per a la concessió de subvencions, en règim de concurrència no competitiva, per al doblatge i la subtitulació en català de llargmetratges d'estrena en sales d'exhibició cinematogràfica, per a l'any 2021](#); la [Resolució CLT/2325/2021, de 14 de juliol, per la qual es dona publicitat a l'Acord del Consell d'Administració de l'Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural de segona ampliació de la dotació pressupostària de la convocatòria en l'àmbit del foment de la llengua, per a la concessió de subvencions, en règim de concurrència no competitiva, per al doblatge i la subtitulació en català de llargmetratges i per a la subtitulació en català de sèries per a plataformes digitals i en suport físic, per a l'any 2021](#); la [Resolució CLT/2323/2021, de 14 de juliol, per la qual es dona publicitat a l'Acord del Consell d'Administració de l'Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural d'ampliació de la dotació pressupostària de la convocatòria en l'àmbit del foment de la llengua per a la concessió de subvencions, en règim de concurrència no competitiva, per a la traducció al català d'obres no literàries per a l'any 2021](#); la [Resolució CLT/2324/2021, de 14 de juliol, per la qual es dona publicitat a l'Acord del Consell d'Administració de l'Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural de segona ampliació de la dotació pressupostària de la convocatòria en l'àmbit del foment de la llengua per a la concessió de subvencions, en règim de concurrència no competitiva, per a la subtitulació en català de festivals i mostres audiovisuals a Catalunya per a l'any 2021](#), i finalment, la [Resolució de 9 de juliol de 2021, per la qual es modifica la dotació pressupostària de la 2a convocatòria de l'any 2021 per a la concessió de subvencions en règim de concurrència competitiva per a la traducció d'obres literàries i de pensament originals en llengua catalana i occitana \(en la seva varietat aranesa\)](#).

3.2 Processos selectius de personal: requisits de capacitació lingüística

Una de les qüestions més rellevants –i alhora menys pacífiques– de la regulació lingüística ha estat, com a conseqüència del principi de doble oficialitat, que les administracions, les corporacions i les institucions

⁵ Per resolució de data 29 de gener de 2021 (DOGC, núm. 8334, 05.02.2021) es dona publicitat als acords del Consell de Direcció de dates 16 de desembre de 2020 i 29 de gener de 2021, pels quals es modifiquen les bases que han de regir la concessió de subvencions per a la traducció d'obres literàries i de pensament originals en llengua catalana i occitana (en la seva varietat aranesa).

públiques de Catalunya garanteixin la capacitat i habilitació lingüístiques necessàries de tot el seu personal, el qual ha d'acreditar un nivell de coneixement adequat i suficient de les dues llengües oficials, tant en l'expressió oral com en l'escripta, que el faci apte per exercir les funcions pròpies del seu lloc de treball, amb l'objectiu d'assegurar la satisfacció dels drets lingüístics que es reconeixen als ciutadans i el seu dret de lliure elecció lingüística sense obstacles davant els òrgans i les unitats de l'Administració. Cal tenir present que el coneixement del castellà s'acredita ordinàriament per mitjà de la titulació oficial que resulta dels diferents nivells de l'educació obligatòria, atès que el seu ensenyament està garantit a tot l'Estat. Per al català, en canvi, l'exclusió legal del seu ensenyament a l'escola fins al curs 1978-1979 i la lentitud del procés de la seva incorporació al sistema educatiu, que va esdevenir plenament efectiva a partir de 1983, comporten l'existència d'un sector encara important de la població de Catalunya i d'altres territoris de llengua catalana que es va veure impedit legalment d'aprendre'l. La STC 46/1991, de 28 de febrer, va reconèixer la constitucionalitat de l'exigència del coneixement de català al personal que opta per accedir-hi, per tal que aquest pugui usar el català d'acord amb el seu caràcter de llengua pròpia i oficial i garantir plenament el dret de la ciutadania a optar per una o altra llengua oficial en la seva relació amb l'Administració.⁶

Al Principat, regeix actualment el Decret 161/2002, d'11 de juny, sobre l'acreditació del coneixement del català i l'aranès en els processos de selecció de personal i de provisió de llocs de treball de les administracions públiques de Catalunya, norma preestatutària que desplega la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística. El decret susdit regula els criteris de valoració del coneixement del català i de l'aranès, tant en l'expressió oral com en l'escripta, en els processos de selecció de personal i de provisió de llocs de treball amb criteris objectius de proporcionalitat. A aquests efectes, preveu que el nivell de coneixement de català que cal acreditar per a cada lloc de treball quedi determinat d'acord amb els grups de titulació previstos a la legislació sobre funció pública i la normativa laboral aplicable; que la manera bàsica d'acreditar el coneixement esmentat és haver-lo acreditat a l'ensenyament obligatori, cosa que resulta de la certificació que s'ha cursat de manera oficial a Catalunya la matèria de llengua catalana d'ensenyament obligatori i s'ha obtingut el títol que correspon després de 1992, expedida per qualsevol institut d'educació secundària públic en la forma que determina la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa. També es pot acreditar per mitjà dels certificats de referència de la Secretaria de Política Lingüística o dels títols, diplomes i certificats que es consideren equivalents d'acord amb el Decret 152/2001, de 29 de maig, sobre avaluació i certificació de coneixements de català.

La prova de català constitueix un mitjà supletori per quan no s'estigui en possessió dels certificats esmentats, tot i que s'estableixen múltiples casos d'exempció que faciliten l'accés de la ciutadania a la funció pública. S'eximeix de la prova de català el personal que acrediti haver-la superat per accedir a un altre lloc de la mateixa administració. També s'estableix una equivalència entre els títols de l'ensenyament reglat no universitari i els certificats que regula el Decret 152/2001, de 29 de maig, sobre avaluació i certificació de coneixements de català.⁷

És en aquest context normatiu i jurisprudencial que el Govern de la Generalitat convoca els diferents processos selectius del personal. Als efectes que aquí interessen, hem de destacar la [Resolució EDU/2700/2021, de 2 de setembre, per la qual es modifica la llista definitiva de persones aspirants admeses i excloses, i la llista definitiva de persones exemptes de realitzar la prova de coneixements de llengua catalana, i de coneixements de llengua espanyola, de la convocatòria del procés selectiu de nou accés, mitjançant el sistema de concurs oposició, per cobrir 756 places en règim de personal laboral fix de tècnic/a especialista en educació infantil del Departament d'Educació \(núm. de registre de convocatòria L005/2020\), aprovada per la Resolució](#)

6 No obstant, el qüestionament d'aquest factor normalitzador es produí sobretot a partir de la STC 165/2013, de 26 de setembre, relativa a una impugnació de la Llei 9/2012, de 19 de juliol, de modificació de la Llei 3/2007, del 27 de març, de la funció pública de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. En aquesta resolució es produí una degradació notable del valor i l'eficàcia normativa de l'Estatut d'autonomia, tal com ja havia succeït amb la STC 31/2010 sobre l'Estatut d'autonomia de Catalunya. La sentència, que assumia de manera acrítica les consideracions de l'exposició de motius sobre l'ampla implantació del català a la societat i a l'Administració pública balear, no invocà ni les argumentacions que avalaven el procés d'evolució de la normalització lingüística ni el deure de les institucions autonòmiques de garantir l'ús normal del català a l'Administració pública per exigir un estàndard de protecció suficient de la llengua, com a llengua pròpia.

7 El decret també fa referència al coneixement de l'aranès, d'acord amb l'extinta Llei 16/1990, de 13 de juliol, sobre règim especial de la Vall d'Aran, i al personal al servei de les entitats locals, amb l'article 294.2 de la Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya, d'acord amb la redacció que en fa l'apartat 2 de la disposició final primera de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística.

[EDU/1836/2021, de 10 de juny](#); la [Resolució \(ECO/3329/2021, de 8 de novembre, per la qual s'aproven i es fan públiques les llistes provisionals de persones aspirants admeses i excloses de la convocatòria del procés selectiu per proveir 120 places del cos tècnic de gestors tributaris \(subgrup A2\) de la Generalitat de Catalunya \(núm. de registre de la convocatòria ATC01\)](#), i les llistes provisionals de persones aspirants exemptes i no exemptes de realitzar la prova de coneixements de llengua catalana; la [Resolució DSO/3383/2021, de 12 de novembre, per la qual s'aprova la llista definitiva de persones aspirants admeses i excloses, i la llista definitiva de persones exemptes de realitzar la prova de coneixements de llengua catalana, i de coneixements de llengua espanyola, de la convocatòria del procés de selecció de nou accés mitjançant el sistema de concurs oposició per proveir 458 places de la categoria d'auxiliars de geriatria \(grup D1\) en règim de personal laboral fix del Departament de Drets Socials pel sistema de concurs oposició \(convocatòria núm. L001/20\)](#); i en darrer terme la [Resolució ECO/3825/2021, de 23 de desembre, per la qual s'aproven i es fan públiques les llistes definitives de persones aspirants admeses i excloses de la convocatòria del procés selectiu per proveir 120 places del cos tècnic de gestors tributaris \(subgrup A2\) de la Generalitat de Catalunya \(núm. de registre de la convocatòria ATC01\)](#), i les llistes definitives de persones aspirants exemptes i no exemptes de realitzar la prova de coneixements de llengua catalana; i per la qual es modifiquen la base 7.1.3 i el Tribunal Qualificador.

3.3 Proves d'avaluació del coneixement del català fora del domini lingüístic

Com ja hem tingut ocasió de constatar en cròniques anteriors, el Consorci de l'Institut Ramon Llull, d'acord amb el que disposa l'article 4.3.d dels seus Estatuts organitza periòdicament convocatòries de proves per a l'avaluació del coneixement del català fora del domini lingüístic i n'expedeix els certificats oficials corresponents.⁸ En aquest marc, l'Institut va aprovar la [Resolució de 29 de juny de 2021, per la qual s'obre la segona convocatòria de proves de l'any 2021 per a l'obtenció dels certificats de coneixements de llengua catalana del Consorci de l'Institut Ramon Llull](#), que es va fer pública a través de l'[Edicte sobre convocatòria de les proves per a l'obtenció dels certificats d'aranès/occità del Departament de Cultura i Llengua del Consell General d'Aran, curs 2021-2022](#).

4 Comentari jurisprudencial

Com ja hem avançat al principi, en la crònica del segon semestre de 2020 ja vam fer referència al fet que la Secció 5a de la Sala Contenciosa Administrativa del TSJC havia resolt en sentència (STJC 8675/2020, del 16 de desembre) un recurs interposat al seu dia pel Ministeri d'Educació contra les ordres de preinscripció del Departament d'Educació, en què a banda de retreure a la Generalitat com a Administració educativa competent la seva "passivitat" a l'hora de fixar el percentatge d'ús de les llengües vehiculars a l'ensenyament, s'establí la obligació de la Generalitat de fixar un percentatge del 25 % del castellà en els currículums. Amb tot, com es recordarà, el mateix TSJC i el Tribunal Suprem ja havien establert aquest percentatge en sentències anteriors amb eficàcia per a algunes famílies i centres, a partir d'una exegesi esbiaixada de la STC 31/2010, de 28 de juny, sobre l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

Aquella sentència, que fou recorreguda en cassació un cop desestimat el recurs (Provisió del Tribunal Suprem de 18 de novembre de 2021), és sense dubte molt rellevant, ja que obliga la Generalitat a adoptar aquella mesura amb caràcter general i de manera "efectiva i immediata". L'inquietant, a més, és que el TSJC, el qual s'endinsa en un complex debat pedagògic, arriba a justificar aquest determinisme a partir de l'"anàlisi del marc jurídic i la jurisprudència constitucional", així com de l'examen de "les dades reals d'ús d'ambdues llengües" (en al·lusió als informes aportats pel Departament d'Educació), d'on es desprendria que l'ús del castellà és "residual". En aquest punt, no deixa de ser paradoxal que aquestes sentències coincideixen amb un seguit d'evidències que apunten a un retrocés del català, també en l'àmbit educatiu, on, a la pràctica, es compleixen percentatges de castellà fins i tot superiors al 25 % en les activitats no curriculars (vegeu l'[Informe CAT 2021 de la Plataforma per la Llengua](#)), i amb les dades fefaents que revelen que el model assegura que qualsevol nen o nena, en acabar l'etapa educativa obligatòria, tingui un domini oral i escrit del castellà, fins

⁸ El Decret 52/2003, de 20 de febrer, de la Generalitat de Catalunya, i l'Ordre del conseller d'Educació i Cultura, de 10 d'abril de 2003, del Govern de les Illes Balears, atribueixen a l'Institut Ramon Llull la competència sobre avaluació i certificació del coneixement del català com a segona llengua fora del domini lingüístic. Per Acord del Consell de Direcció de l'Institut Ramon Llull, de 15 de maig de 2020, s'aprova la normativa general de l'Institut Ramon Llull que regula les proves per a l'avaluació i certificació de coneixements de català com a segona llengua.

i tot superior al d'algunes comunitats autònomes de matriu castellana, com demostra l'avaluació general de diagnòstic del mateix Ministeri.

En línia de continuïtat amb aquesta sentència, la mateixa sala i secció va dictar poc després altres sentències d'eficàcia no general ([STJC 1359/2021](#) i [STJC 1361/2021](#), la qual cosa ha continuat fent durant el període examinat en aquesta crònica (STSJ 3714/2021, de 14 de setembre; STSJ 3664/2021, de 30 de juliol, i STSJC 3718/2021, de 17 de setembre, que anul·len els projectes lingüístics de diversos centres educatius "en la mesura en què no contemplaven [sic] el caràcter vehicular del castellà junt amb el català" i no determinaven el percentatge mínim del 25 %, fins a anul·lar, a més, qualsevol altre projecte lingüístic que s'hagués pogut aprovar posteriorment en cas d'incórrer "en el mateix defecte". Significativament, en aquestes sentències el TSJC afirmà que la modificació de la LOE (operada per la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, del 3 de maig, d'educació (LOMLOE)) no havia canviat les coses.

Al nostre parer, els magistrats del TSJC, portats per un activisme inusitat motivat pel que consideren una inhibició de la Generalitat, han suplantat el legislador i l'Administració educativa competent i han anat més enllà de la seva funció d'interpretar i fer aplicar la llei. Una llei que, tot s'ha de dir, no fixa percentatges (Llei orgànica 3/2020, del 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, del 3 de maig, d'educació [LOMLOE]), com tampoc no ho feia la coneguda com a Llei Wert (Llei orgànica 8/2013, del 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa [LOMQE]), ni tampoc cap sentència del Tribunal Constitucional. Cal tenir present, doncs, que el percentatge del 25 % és una creació original del TSJC.

En el moment d'enllestir aquesta crònica es desconeix si el Govern central o algun tercer que acrediti un interès legítim instarà l'execució forçosa de la sentència. No obstant això, cal tenir present que la nova legislació educativa (la LOMLOE, que modificà la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE)), com s'ha dit, no preveu cap percentatge i només prescriu l'objectiu d'assegurar la plena competència en les dues llengües, i això correspon a les administracions educatives (i no als tribunals), com a competents per organitzar l'ensenyament i la llengua en què s'imparteix. Per la seva banda, el Departament d'Educació ha avançat que, tot coincidint amb els treballs del Pacte Nacional per la Llengua,⁹ modificarà el marc normatiu per la via reglamentària. Per bé que no s'ha donat a conèixer el contingut de l'eventual decret, l'objectiu manifestat pel Govern és el d'assegurar la continuïtat del model de conjunció lingüística, amb el català com a centre de gravetat i la possibilitat que els centres educatius puguin dissenyar, a l'empara de l'autonomia que els reconeix la vigent Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, els seus projectes lingüístics i garantir, com exigeix la LOE, després de la reforma operada per la LOMLOE, el coneixement de les dues llengües oficials, a més d'una llengua estrangera.

⁹ El [Pacte Nacional per la Llengua](#) defineix la voluntat del Govern de tractar els temes relacionats amb el català de forma dialogada, incloent-hi els màxims agents polítics i socials possibles. El punt de partida és la constatació que hi ha nombrosos indicadors que mostren una tendència negativa en l'ús i coneixement de la llengua.